

Z á p i s

z návštevy delegovaných členov AK na Pedagogickej fakulte Univerzity Komenského
(č. 2018/491-68AA z 25. 9. 2018)

Termín konania:	4. 12. 2018 o 10.00 h
Miesto konania:	Univerzita Komenského v Bratislave, Pedagogická fakulta (UK PdF), Račianska 59, Bratislava
Prítomní:	L. Čarný, člen AK, člen PS pre OV 2, predseda PS pre OV 4, M. Gbúrová, členka AK, predsedníčka PS pre OV 3 a OV 6
Sekretariát AK:	M. Holická
UK PdF:	A. Vančová – dekanka E. Partová, E. Faithová, J. Lopúchová, A. Hamranová, R. Osad'an – prodekaní A. Urbancová, S. Zamborský – Katedra hudobnej výchovy A. Drahoš – Katedra výtvarnej výchovy

Cieľ návštevy

Overenie realizácie akreditovaných študijných programov 1. a 2. stupňa v učiteľských študijných odboroch na Pedagogickej fakulte UK v zmenených podmienkach počas zimného semestra akademického roka 2018/2019 na základe žiadosti rektora Univerzity Komenského v Bratislave (č. 2018/491-68AA z 21. 9. 2018).

Overením 41 ŠP z celkového počtu 47 ŠP (5 ŠP z OV 2 bolo už uzavretých na 109. ZAK) bola na základe uznesenia AK č. 109.7.1e poverená predsedníčka stálej pracovnej skupiny pre oblasť výskumu *1. pedagogické vedy* G. Petrová a člen AK L. Čarný. O návšteve bol písomne v súlade s predpismi oboznámený rektor UK. Vzhľadom na zdravotné problémy členky AK G. Petrovej bola predsedom AK delegovaná na predmetnú návštevu členka AK M. Gbúrová, predsedníčka stálej PS pre OV 6 a OV 3, ktorá takisto posudzuje v rámci predmetnej žiadosti rektora UK viaceré študijné programy.

Priebeh návštevy

Po úvodnom privítaní zástupcov AK dekankou fakulty a predstavení zástupcov fakulty prof. L. Čarný, zástupca AK, uviedol dôvod návštevy a vzhľadom na viaceré úkony, ktoré je potrebné pri overovaní zrealizovať, navrhol nasledovný postup:

1. argumentácia príčin, ktoré viedli fakultu k zmene metódy uskutočňovania výučby akreditovaných 47 ŠP 1. a 2. stupňa (prehľad ŠP je prílohou tohto zápisu, pôvodne zabezpečovaných v budove na Šoltésovej ulici 4 v Bratislave) v zimnom semestri akademického roka 2018/2019 z prezenčnej metódy na kombinovanú metódu spojenú s výraznou redukciou priamej výučby,
2. rozhovor so zástupcami umeleckých a umelecko-výchovných katedier s cieľom preveriť, ako taká zmena ovplyvňuje výučbu,
3. rozhovor so študentmi,
4. návšteva náhradných priestorov, do ktorých bola presunutá výučba z budovy na Šoltésovej ul. 4 v Bratislave po 28. 8. 2018.

Ad 1

Dekanka fakulty podrobne opísala situáciu, ktorá viedla fakultu k zmene metódy štúdia na kombinovanú v prípade 47 študijných programov na celej fakulte, ktoré sú realizované v obmedzenom režime v dôsledku rekonštrukcie v budove na Šoltésovej ul. 4 v Bratislave. Predmetná budova mala prejsť v čase od júna do augusta 2018 rekonštrukciou, ktorá spočívala v prístavbe a prestavbe podkrovia a na ktorú fakulta získala finančné prostriedky z MŠVVaŠ SR ešte v roku 2017.

Do začiatku rekonštrukcie naplánovanej na vyššie uvedený časový úsek sa viazalo verejné obstarávanie (VO), ktoré malo dve položky – jedno VO bolo na rekonštrukčné práce a druhé na získanie stavebného povolenia. VO zabezpečovala UK ako právny subjekt. Zatiaľ čo VO pre rekonštrukciu sa zrealizovať podarilo, proces stavebného konania, ktorého konečným výsledkom je vydanie stavebného povolenia (v tomto prípade ho mal vydať MÚ Staré Mesto v lehote troch mesiacov od podania) sa do začiatku zimného semestra 2018/2019 zrealizovať nepodarilo (napr. prieťahy v stavebnom konaní čiastočne spôsobené výmenou referentov stavebného úradu MÚ Staré Mesto a iné). Preto rekonštrukčné práce nemohli prebiehať počas leta 2018, budova od mája 2018 bola na príkaz rektorátu UK uzavretá, a tak fakulta musela 28. 8. 2018, keď sa podľa vyjadrenia dekanke fakulta túto skutočnosť dozvedela, riešiť situáciu presunu výučby zo Šoltésovej ul. 4 do iných priestorov, čo viedlo aj k zmene metódy štúdia v 47 ŠP. Výučba bola presunutá do viacerých subjektov, ktoré sa podarilo v danom krátkom čase zmluvne dohodnúť (IUVENTA najmä pre vyučovanie predmetov ŠP s Hv a Vv, Slovenský rozhlas, Ústav hudobnej výchovy SAV, priestory PdF na Račianskej ulici, NARNIA, VŠVU, niektoré ZUŠ, TERRA THERAPEUTICA a iné). Zmena metódy z prezenčnej kombinovanej metódou výučby bola odsúhlasená aj Akademickým senátom v prípade 47 ŠP a spočívala v redukcii pôvodnej priamej výučby na 25 %. Podľa vyjadrenia dekanke realizácia výučby v zmenených podmienkach je zvládnutá dobre. Na fakulte zaznamenali len 10 podnetov, v ktorých bola vyjadrená nespokojnosť v spojitosti so zmenenou metódou štúdia; podnety boli riešené a vyriešené. Pedagogovia sa vo zvýšenej miere venujú študentom aj nad rámec ohlásených konzultačných hodín. Jedna z prodekaniek uviedla, že po prvých testoch zrealizovaných z predmetov zimného semestra neboli zaznamenané rozdiely v porovnaní s minulými rokmi, t. j. študenti aj v zmenených podmienkach majú primerané výsledky. Takisto v rámci zmien boli ako zdroje študijnej literatúry študentom odporúčané knižnice ostatných fakúlt UK, Univerzitná a pedagogická knižnica, ako aj knižnice dotknutých ústavov SAV.

V závere dekanke na otázku člena AK L. Čarného, ako bude prebiehať výučba v letnom semestri, prítomným oznámila, že výučba sa v letnom semestri vráti do priestorov na Šoltésovej ulici, pretože aj keď už UK získala stavebné povolenia na rekonštrukčné práce, firma, ktorá vo VO zvíťazila, v zimnom období už nezačne s rekonštrukciou. Realizovať ich bude tak, ako to bolo naplánované na rok 2018, t. j. od júna do konca augusta 2019. Dekanka viackrát vo svojom zdôvodnení vzniknutej situácie zopakovala, že celá situácia sa vyvinula súhrou viacerých negatívnych okolností, ktoré ona ako zástupca fakulty nedokázala ovplyvniť a fakulta bola v tomto probléme súčinná či už s rektorátom UK, ako aj ostatnými zainteresovanými subjektmi.

K tejto časti bola zo strany členov AK zástupcom fakulty vznesená požiadavka o neodkladné dodanie prehľadu

- a) všetkých náhradných priestorov uvedených dekanke fakulty, v ktorých sa výučba realizuje,
- b) počtov študentov, ktorých sa predmetné zmeny týkajú, vrátane študentov so špecifickými potrebami.

Ad 2

Prítomní zástupcovia z Katedry výtvarnej výchovy a Katedry hudobnej výchovy podrobne informovali členov AK, ako zabezpečujú výučbu v situácii, keď v uzavretej budove na Šoltésovej ul. 4 zostali všetky hudobné a výtvarné pomôcky (napr. nástroje, maliarske stojany, literatúra). Uviedli, že viaceré hudobné nástroje sú k dispozícii jednak na Račianskej ul. 59 a v priestoroch IUVENTA. Maliarske stojany sú k dispozícii, pretože v čase zablokovania budovy na Šoltésovej 4 bola výstava v budove Rektorátu UK; stojany boli následne prenesené do priestorov IUVENTA. Dokupovať sa museli dosky a papier. Všetci traja prítomní zástupcovia – vedúci KHv prof. Zamborský, vedúci KVv akad. mal. Drahoš, ako aj doc. Urbancová – ubezpečili zástupcov AK, že aj v danej situácii má výučba primeranú kvalitu a rozsah.

Ad 3

Rozhovoru so zástupcami AK bez prítomnosti pedagógov fakulty sa zúčastnili 5 študenti. Dvaja sa nachádzajú v končiacom roku magisterského štúdia, dvaja v končiacom roku bakalárskeho štúdia a jeden študent sa nachádza v prvom roku bakalárskeho štúdia. Traja z nich sú aj členmi AS fakulty. Ani jeden z nich nemal kritické pripomienky k zmenenej metóde štúdia. Pochvalne sa vyjadrovali o pedagógoch, najmä o ich úsilí prijímať študentov na konzultačných hodinách aj mimo stanoveného rozsahu. Zástupcovia študentov z akademického senátu potvrdili, že celá problematika bola prerokovaná aj v AS a prijatie zmien metódy štúdia na uvedených študijných programoch prešlo v hlasovaní jednomyseľne.

Ad 4

Členovia AK v závere návštevy prešli všetky priestory v budove IUVENTA, ktorá sídli na Karloveskej ul. 64 v Bratislave. Na mieste sa presvedčili, že k dispozícii pre študentov sú hudobné nástroje, keramická dielňa, grafický list, maliarske stojany.

Zapísala: M. Holická

V Bratislave dňa 4. 12. 2018

Správa z návštevy Pedagogickej fakulty UK v Bratislave z dôvodu posúdenia žiadosti o schválenie kombinovanej formy štúdia

Túto správu predkladám ako doplnok k zápisu z návštevy, ktorý vypracovala tajomníčka AK Mária Holická počas návštevy na fakulte. Považujem za potrebné predložiť tieto zistenia Akreditačnej komisii, nakoľko sú dôležité na pochopenie kontextu krízovej situácie, do ktorej sa fakulta dostala a z ktorej vyplýva žiadosť o schválenie kombinovanej metódy štúdia. Moje zistenia vychádzajú z informácií, ktoré sme získali počas návštevy a okrem toho aj z rozhovorov s viacerými pedagógmi – garantmi študijných programov, ktorých som iniciatívne navštívil, a tiež zo skúseností z akreditácií študijných programov, ktorým sa dlhodobo venujem v rámci stálej pracovnej skupiny pre OV 1 pedagogické vedy.

1. V prvom rade konštatujem, že fakulta sa pod súčasným vedením nachádza v dlhodobej kríze z hľadiska vzťahov na pracovisku a personálnej politiky. Prejavuje sa veľkou mierou fluktuácie. Týka sa nielen mladých, začínajúcich pedagógov, ale aj ťažiskových osobností a garantov študijných programov. To vytvára nestabilné pedagogické, ale aj vedeckovýskumné prostredie.

Vedenie fakulty uzatvára krátkodobé pracovné zmluvy s pedagógmi (aj s vedúcimi pracovníkmi ústavov alebo katedier a nositeľmi grantových úloh). Dôvodom takejto personálnej práce je (podľa skúseností pedagógov) vynucovaná lojálnosť s vedením fakulty. Z tohto dôvodu opustilo fakultu vo funkčnom období súčasného vedenia viacero významných osobností v rôznych študijných programoch (samozrejme, vždy sa hľadalo a našlo pracovnoprávne zdôvodnenie). To má dosah aj na vedeckovýskumnú činnosť; nie je možné zabezpečiť systematické a kontinuálne bádanie, pokiaľ nie je stabilizovaný výskumný kolektív. Na personálne zloženie pracoviska nemajú dosah jeho vedúci ani garanti. Mení sa zloženie riešiteľských kolektívov. Tieto moje konštatovania sú dôležité pre pochopenie atmosféry, v ktorej sa v súčasnosti fakulta nachádza.

2. Prestavba a nadstavba budovy fakulty na Šoltésovej ulici je súčasťou pozitívneho programu rozvoja fakulty. Ide najmä o vybudovanie špecializovaných učební a ateliérov v podkrovi. Vysoká škola postupovala štandardne, kompetencie rektorátu obsahovali stavebné konanie a prietahy zo strany stavebného úradu nie je možné považovať za zlyhanie manažmentu na úrovni fakulty ani univerzity. Tok informácií smerom k zamestnancom pred plánovanou výstavbou bol fakultou dobre manažovaný, zamestnanci mali svoj harmonogram práce počas výstavby. Budova bola koncom semestra uzavretá a zamestnanci dotknutých pracovísk zabezpečili techniku, zabalili literatúru a školské pomôcky. Predpoklad bol, že stavebné práce zabraňujúce prevádzke budú realizované cez prázdniny a v októbri bude môcť pokračovať vyučovanie. O tom boli informovaní pedagógovia i študenti.

Vzhľadom na to, že ešte stále nebolo udelené stavebné povolenie, sa však v letných mesiacoch v budove nič nedialo. Tu možno hovoriť o nedostatočnej reakcii manažmentu, ktorý na túto situáciu zareagoval až v septembri a až vtedy sa dostali informácie o tomto stave k pedagógom a študentom. Bolo potrebné narychlo zorganizovať priebeh vyučovania. Fakulta to riešila tak, že rozložila časovo-priestorovú záťaž na ostatné priestory fakulty (najmä pokiaľ ide o prednáškové – teoretické predmety), čo zmenilo vyučovací režim všetkých študijných programov. Učitelia predmetov, ktoré potrebujú špecializované učebne (napr. výtvarná a hudobná výchova), boli odkázaní hľadať si priestory na vyučovanie sami. Závažným nedostatkom organizácie bolo, že pedagógovia nemali prístup k technickému a materiálovému vybaveniu, k učebným pomôckam a literatúre, ktoré ostali uzavreté v budove pripravenej na rekonštrukciu, a napriek tomu, že v nej stále neprebíhali stavebné práce, nebol im k nim počas celého semestra umožnený prístup.

Prevažná časť praktického vyučovania (napr. ateliéry výtvarnej výchovy) preto prebiehala improvizovane, mnohé činnosti, ktoré mali študenti tvorivo realizovať, im boli len názorne predvádzané. Teoretické predmety boli zhrnuté do blokového vyučovania (blok 3-krát za semester), niektorí pedagógovia vyučovali iniciatívne malé skupinky v kabinetoch, niektorí pripravili e-learningové vyučovanie, ktoré však nemohlo nahradiť kontaktnú metódu. Študenti boli odkázaní prevažne na samoštúdium. Odstavená však bola aj fakultná knižnica a ďalšie študijné materiály uzatvorené v budove na Šoltésovej ul. Celková vyučovacia disciplína na fakulte sa uvoľnila. Pedagógovia, s ktorými som mal možnosť konzultovať, nepovažujú toto riešenie za dobré. Vymedzujú sa voči nemu aj mnohí študenti. Po vplyvom určitej atmosféry strachu, ktorá vyplýva z mojich konštatovaní v bode 1, sa však akademická obec nedokázala voči tejto situácii dostatočne vymedziť (okrem reakcií na sociálnych sieťach). Výraznejšou reakciou (ktorú nám vedenie fakulty pri návšteve zamlčalo), bolo stanovisko okolo 100 študentov logopédie (v prílohe). Skupina 5 študentov, s ktorou nám fakulta počas návštevy umožnila diskusiu, pozostávala z 2 študentov piateho, teda diplomového roka štúdia, 2 študentov končiacich bakalárske štúdium a z 1 študenta v prvom roku bakalárskeho štúdia; traja z nich boli aj členmi AS. Na základe vyššie uvedeného sa možno domnievať, že išlo o cieľavedome poskytnutú vzorku takých študentov, ktorých sa informačný deficit a redukcia kontaktného vyučovania veľmi nedotkli. Vzbudzuje to podozrenie, že aj takýmto spôsobom sa vedenie fakulty snažilo zakryť problémy, ktoré vznikli.

3. Z hľadiska vyučovacích metód je požadovaná kombinovaná metóda vyučovania blízka externej forme štúdiu. Fakulta vypočítala hodinovú dotáciu kontaktného vyučovania tak, že ešte nespadá do podmienok externej formy. Podľa môjho názoru však nenapĺňa dostatočne kvalitatívne požiadavky ani dennej formy a mala by byť rozložená na dlhší čas štúdia. S takýto prípadom však príslušné predpisy nepočítajú. Formáciu učiteľov takouto formou považujem za povrchnú a neprijateľnú.

Záver: Nakoľko súčasná krízová situácia vznikla aj na základe viacerých organizačných pochybení fakulty a som presvedčený, že bolo možné hľadať v správnom čase aj iné riešenia (napr. včas zabezpečiť náhradné priestory v spolupráci s univerzitou, alebo odsunúť stavebné práce na obdobie po ukončení prednáškového obdobia už v zimnom, nie až v letnom semestri, umožniť pedagógom a študentom prístup k literatúre a pomôckam), navrhujem pracovnej skupine pre OV 1 neakceptovať požiadavku kombinovanej formy štúdia. Pretože takéto rozhodnutie nie je možné aplikovať spätne, musíme zrejme priznať túto metódu štúdia na obdobie zimného semestra.

V Bratislave 15. decembra 2018

Ladislav Čarný